

ВОДЗЫЎ

на аўтарэферат дысертацыі Шындлер Эліны Генадзьеўны
«Пластычны фальклор і фалькларызм
у сучасным народным мастацтве Беларусі»,
прадстаўленай на суісканне вучонай ступені кандыдата мастацтвазнаўства
па спецыяльнасці 17.00.04 –
выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва і архітэктура

Дысертацыя Э. Г. Шындлер «Пластычны фальклор і фалькларызм у сучасным народным мастацтве Беларусі» выклікае значную цікавасць спецыялістаў, якія займаюцца даследаваннем працэсаў фалькларызацыі сучаснага народнага мастацтва. Выбраная аўтарам тэма асабліва актуальная ў сувязі з пастаянным ростам вырабаў у стылістыцы народных традыцый і іх разнастайнасцю. Такая разнастайнасць хаця і спрыяе развіццю сучасных напрамкаў традыцыйнай мастацкай творчасці, але ўтойвае небяспеку размывання межаў паняцця «народнае мастацтва» і падмены традыцыйнай аўтэнтычнай пластыкі мастацкімі інтэрпрэтацыямі «па матывах» народных традыцый, якія часта маюць аддаленае дачыненне ці толькі знешняе падабенства да традыцыйнай мастацкай спадчыны.

Даследаванне, у тым ліку, выяўляе прычыны трансфармацыі мастацкай формы ў сучасным народным мастацтве, сярод якіх – змена культурнага кантэксту ў грамадстве, прыход прафесійных мастакоў у сферу народнага мастацтва, з'яўленне новых тэхнічных сродкаў, якія замянілі ручную працу.

Пастаўленыя аўтарам задачы – абгрунтаваць неабходнасць увядзення ў навуковы ўжытак тэрмінаў «пластычны фальклор», «пластычны фалькларызм» і мэтазгоднасць іх выкарыстання ў галіне народнага мастацтва, выявіць адзнакі пластычнага фальклору ў гістарычнай дынаміцы іх узнікнення і развіцця ў ручным ткацтве, ганчарстве, саломалляцтве, вызначыць і сістэматызаваць найбольш характэрныя для беларускага народнага мастацтва праявы пластычнага фалькларызму, выявіць адзнакі пластычнага фальклору і ступень фалькларызаванасці сучаснага народнага мастацтва – вырашаны ў поўным аб'ёме і выразна адлюстраваны ў заключэнні.

Э. Г. Шындлер сабрала, вывучыла і сістэматызавала вялікі аб'ём факталагічнага матэрыялу, што дазволіла ёй правесці грунтоўны аналіз вырабаў традыцыйнага мастацтва, размежаваць адзнакі пластычнага фальклору і праяў пластычнага фалькларызму і вызначыць ступень фалькларызаванасці сучаснай народнай творчасці. Вынікі аналітычнага даследавання з'яўляюцца каштоўным матэрыялам для вырашэння навуковых, мастацкіх і навучальных задач спецыялістамі навуковых, мастацкіх і адукацыйных устаноў.

Матэрыялы дысертацыі будуць спрыяць павышэнню ўзроўня мастацкай творчасці майстроў сістэмы народных рамёстваў і мастацкіх промыслаў. Алгарытм вызначэння адзнак пластычнага фальклору і праяў пластычнага фалькларызму будзе карысным для спецыялістаў, занятых у галіне адраджэння і захавання традыцыйнай спадчыны.

Практычная значнасць дысертацыі заключаецца ў магчымасці выкарыстання аналітычнага матэрыяла і вынікаў даследавання для распрацоўкі навучальных праграм,

метадычных дапаможнікаў, праграм семінараў, лекцый па праблемах сучаснага народнага мастацтва для сістэмы сярэдняй і вышэйшай прафесійнай адукацыі, перападрыхтоўкі кадраў і павышэння кваліфікацыі спецыялістамі.

Вынікі даследавання даюць магчымасць сцвярджаць, што дысертацыя Э. Г. Шындлер «Пластычны фальклор і фалькларызм у сучасным народным мастацтве Беларусі» з'яўляецца самастойнай навуковай работай, аўтар якой заслугоўвае прысваення вучонай ступені кандыдата мастацтвазнаўства па спецыяльнасці 17.00.04 – выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва і архітэктура.

Выказваю згоду на размяшчэнне водзыву на сайце ДНУ «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі».

Дэкан факультэт навуковай, давузаўскай
падрыхтоўкі і дадатковай адукацыі
установы адукацыі «Беларуская дзяржаўная
акадэмія мастацтваў»,
кандыдат мастацтвазнаўства

А. Я. Шыфрын

«23» мая 2024 г.

